

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quæ poenæ impositæ sint violentibus paupertatem. punct. 24.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

poſito verum erit te non operari proprio nomine, & à ſuperiore independenter ab eius voluntate, cui tum operationem ſubiſcis. Et quidem hanc licentiam tacitam vel præſumptam ſufficere ad excludendam proprietatem, quando ſuperior commodè adiri non poteſt, & virget occaſo accipiendi, retinendi, vel expendendi, certum eſt ex benigna interpretatione voti paupertatis, quòd præſumi non debet extenſum fuiſſe ad expreſſam licentiam moraliter impoſſibilem. Sic Suar. 20. 3. de relig. lib. 8. c. 11. n. 3.

7. Deinde exiſtimo certum, etiam ſi ſuperior adiri poſſit, licentiam tacitam ſufficientem eſſe. Illam voco tacitam licentiam, quæ virtute in alia expreſſa continetur, vt ſi ſuperior tibi concedat licentiam peregrinandi, nec prohibeat aliquid recipere, & recepta expendere, eo ipſo cenſetur conceſſiſſe, teſte Suar. 1. 3. de rel. lib. 8. c. 11. n. 7. Item ſi conſuetudine introductum ſit, te poſſe aliqua recipere, retinere, vel expendere, & ſuperior conſuetudinem non reuocet, cum poſſit, & omnia cenſetur approbare, Sic Suar. d. 2. 3. lib. 8. c. 11. n. 7. Sanch. li. 7. ſum. c. 19. n. 7. At idem eſt, ſi ſuperiore cenſio, nec prohibente, cum facile poſſet, aliquid recipias, retineas, aut expendas, quia in ea diſſimulatio virtute continetur quædam approbatiua voluntas, error. c. conſentire, 83. diſt. Secus eſſet, ſi difficile impedit poſſet; eo quod timet domum eſſe perturbandam tuis querelis; quia eo caſu ea diſſimulatio non eſt licentiæ conceſſio, ſed facti permiſſio, quæ te non excuſat. Sic Nau. conſ. 2. de Reg. n. 22. Mendoza in ſuis quodlibet, q. 8. concl. 7. Man Rodriq. regul. 1. 3. q. 29. art. 11. Sanch. lib. 7. ſum. c. 19. Suar. dicta cap. 11. n. 8.

8. Difficultas ſolum eſt de licentiâ præſumptâ, quando ſcilicet præſumis ſuperiorem daturum fore licentiam, ſi ab eo peteres, & tu præ verecundia, aliòve humano reſpectu petere omittiſſas eo caſu à proprietate excuſeris; Videris non excuſatus, quia licentiâ futura ſuperioris, cum de facto non ſit, non poteſt efficere, vt nomine illius diſpoſitio præſtetur. Cæterum communis ſententiâ docet ſupradictam licentiâ præſumptam ſufficientem eſſe ad vitandam proprietatem. Quia ad hunc effectum ſufficit, quòd voluntati ſuperioris ſaltem futuræ nixus opereris. Si enim ad vitandum futurum, ea præſumptio de voluntate domini ſufficit, vt conſtat ex *l. inter omnes, §. reſt. ff. de furto, à forſori ſufficit ad vitandam proprietatem*. Neque credendum eſt voentes paupertatem ſtrictius ſe obligare voluiſſe. Atque ita ſuſtinet Nau. com. 2. de Reg. n. 20. Petr. Nau. lib. 3. de reſt. c. 1. p. 3. dub. 1. n. 160. Val. 2. 2. diſp. 10. q. 4. pun. 3. poſt initium. Azor. 1. 1. inſt. mor. lib. 12. cap. 12. q. 2. 3. & 4. Sanch. lib. 7. ſum. c. 19. n. 4. Suar. 1. 3. de relig. lib. 8. c. 11. n. 4. Quæſtis autem cognitio huius voluntatis futuræ deſideretur, an certa, an ſufficiat probabilis? Vt iant Doct. Plures affirmant certam requiri: alijs eſt periculum operandi abſque vlla licentiâ, & contra domini voluntatem: ſic Mol. 1. 2. de inſt. diſp. 276. circa ſin. Petr. L. c. 2. 1. ſum. tr. 8. c. 21. diſp. 7. Verius tamen eſt probabilem cognitionem ſufficere, quia ſic operans moraliter certus eſt de voluntate ſuperioris, neque periculo morali operandi ſine licentiâ exponitur tametsi phyſico exponatur. *See*. Nau. com. 2. de Reg. n. 20. & 17. ſum. c. 17. n. 5. Leſſus lib. 2. de inſt. c. 2. dub. 3. n. 49. & c. 41. dub. 9. n. 80. Mendoza in quolib. q. 8. concl. 8. Sanch. plures referens, lib. 7. ſum. c. 19. num. 13. in fine; Suar. 1. 3. de rel. lib. 8. c. 11. n. 11.

9. Aduerſo tamen in hac receptione, & bonorum diſpoſitione ſerè ſæpe peccatum veniale committitur; eo quòd ſuperior cum commodè adiri poteſt, ægrè ferat hanc clauſtinam, & ſurtiuam receptionem, & diſpoſitionem, vt potè obſeruantia religioſæ & paupertatis puritati ſatis aduerſam. Sed quia hæc contradicſio ſolum eſt de modo clauſtino, & furto non de ipſa receptione, & diſpoſitione, culpam venialem non excedit. Sic Nau. Suar. Sanch: *n. præcedenti relati*.

10. Rurſus aliqui dicunt ad vitandam proprietatem non requiri licentiâ, expreſſam, tacitam vel præſumptam; ſed ſufficere debitam: ſic docuit Mend. in quodlib. q. 9. in ſin. Et mouetur, quia voto paupertatis non te obligat ad paupertatem iterationabilem. Sed in hac re in primis dicendum eſt licentiâ præſumi poſſe, quoties eſt debita; quia ſemper præſumi poteſt ſuperiorem operatum ſecundum regulas rectæ rationis. Quare prædicta quæſtio ſolum locum obtinet, cum ſuperior eſt expreſſè negat licentiâ, quam debebat cõcedere, quòd non facile præſumendum eſt de ſuperiore, qui plurib. rationibus moueri poteſt ſubdito occultis, quæ negaram licentiâ honeſtent. Cõceſſo tamen gratis ſuperiorem imprudenter, & præter religionis morem licentiâ tibi negare, non obinde inferitur te poſſe aduerſus paupertatis votum procedere ſicuti non inferitur voto caſtitalis obſtrictum ducere vxorem poſſe diſpenſatione non obtenta; tamen ſi imprudenter, & præter conſuetam diſpenſationem negetur. Dicendum igitur eſt dupliciter licentiâ deberi poſſe, vel ex debito te tenente ex parte prælati tantum, vel ex debito te tenente ex parte ſubditi. Si debita ſit licentiâ ex parte prælati tantum, & negetur non excuſatis à voti tranſgreſſione: At ſi licentiâ tibi ſit debita, eo quòd à religione ius habeas, vt tibi concedatur; credo eſſe ſufficientem, ne votum

violens, quia eſto ſuperior licentiâ neget, à religione iure ipſo conceditur. Quapropter ſi prælatus tibi non ſuppeditaret neceſſaria ad victum, & veſtium iuxta morem receptum religionis, ſi inſuper negaret facultatem ab externis accipiendi, illa negatio nullius conſiderationis eſſet vt pote iniqua, & contra ius à religione tibi conceſſum. Alijs prælatus poſſet te obligare ad paupertatem ſtrictiorem promiſſa.

11. Tandem requiritur, vt licentiâ à vero ſuperiore, vel ſic communiter reputato procedat. Si autem plures ſuperior ſubordinatos habeas, non eſt opus, vt ab omnib. licentiâ obtineat ſufficit ab aliquo illorum, cuius poteſtas à ſuperiore illius reſtricta non ſit, ſolù eſt dubium de monialibus; an Abbatiffa ſit verè illarum ſuperior potens eis concedere facultatè accipiendi, retinendi, & diſtribuendi; Et dicendum eſt poſſeque vtræ habere adminiſtrationè bonorù cõcedere, ipſique obedientia promittitur atq; ita docet Lud. Lop. 1. p. inſt. conſcient. c. 157. c. 157. ſin. & li. 2. de contr. c. 48. verſ. 3. dicimus. Corub. ſum. q. 54. d. 1. vlt. Greg. Lop. 1. 14. verb. propr. 1. 7. p. 1. Laym. lib. 4. tr. 5. c. 7. n. 15. & alij, quos referet, & ſeq. Sanch. lib. 7. ſum. c. 19. n. 44.

P V N C T V M XXIV.

Quæ pœnæ impoſitæ ſint violentibus paupertatem:

S V M M A R I V M.

- 1. Tres ſunt: Prima, ne in loco ſacro ſepeliatur.
2. Secunda: Expulſio à conuentu, vel in eo recluſio.
3. Tertia: priuatio vocis actiua, & paſſiua.
4. Indignitas: hæc pœnæ iudicis ſententiâ, & ſolum pro reſtatutum ſunt ſtatuta.

1. Vt canonico tres tantum pœnæ reperiuntur ſtatute. Prima, ne in loco ſacro, ſed in ſterquilinio cum ſua pecunia ſepeliatur religioſus, qui fuerit conuictus deſeſſe ſuæ conſuetudinis proprium: habetur, c. Monachi, & c. cum ad monaſterium, de ſtat. Monach. Quod ſi in loco ſacro ſepultus fuerit, extrahi debet, ſi abſque ſcandalo fieri poſſit. c. ſuper quodam eodem tit. Et licet ſpectato iuris rigore, & exemplo D. Gregorij lib. 4. Dialog. c. 55. tota pecunia ſimul cum proprietario eſſet ſepelienda, at ex benignitate quælibet pars ſufficit abſtutio iudicis; quia per cam ſatis abundè proprietarij perditio ſignificatur, reliquus in vltis viles referatur. Sic Abb. d. c. cum ad monaſt. n. 15. Io. And. n. 4. Greg. Lop. 1. 14. n. 3. 10. 7. p. 1. 1. Sanch. lib. 7. ſum. c. 20. n. 11. Laym. lib. 4. ſum. tr. 5. c. 7. n. 22.

2. Secunda pœnæ eſt expulſio à conuentu d. c. cum ad monaſterium. At hæc pœnæ correctiua eſt, c. ſin. de Regul. ne religioſus daretur occaſo vagandi, ſed loco illius in carcerem detraherentur, & ibi pro qualitate culpæ plecti debent. Abbas d. cap. cum ad monaſterium n. 13. Sanch. & Laym. ſupra.

3. Tertia pœnæ eſt vt priuatur proprietarius voce actiua, & paſſiua per biennium, aliſque pœnis priuatur iuxta religionis conſtitutiones. Sic ſtatutum eſt à Trid. ſeſſ. 25. c. 2. de Reg.

4. Aduerte hæc pœnas non incurri ante iudicis ſententiam, quòd de priuatione Eccleſiaſtica ſepulchra, & reſtultione in carcerem dubium eſſe non poteſt. De priuatione vocis actiua, & paſſiua ſatis indicant illa verba de prebendis conuictus qui fuerit, quæ actionem iudicis ſonant, atque ita notant Sanch. lib. 7. ſum. c. 20. n. 14. Secundò aduerte non cuiſcunque vitio proprietatis hæc pœnæ eſſe ſtatutas, ſed ſolum reſeruari. Nam eſto acciperes abſque licentiâ, vel acceptu expenderes, ſi tamen conuictus nõ fueris retinere, ſupradictæ pœnæ locum non habet, Sanch. d. c. 20. n. 13. & Laym. li. 4. ſum. tr. 5. c. 7. n. 20.

DISPV TATIO IV.

De voto religioſa obedientia.

AN religioſa obedientia contineat vltra votum, promiſſionem obediendi prælatis religionis, & traditionem in eorum poteſtatem, & quòd peccatum ſit illius tranſgreſſio.

P V N C T V M I.

- 1. Religioſa obedientia continet votum formaliter, & acceptiua promiſſionem, & traditionem prælato factam.
2. In violatione obedientia plures maliſia continentur.
3. Expenditur, quæ maliſia continentur.
4. Tranſgreſſio regula quæ continet maliſia.

1. Beniter reſpondeo, religioſam obedientiam in ſua formalitate ratione voti Deo factum obediendi prælatis cõtinere, habere tamen ſibi adiunctam humanam promiſſionem, & traditionem. Priorè partè ſic probò. Nã cõ votu ſi promiſſio facta Deo, & non homini, votu obedientia continere ſolù debet in ſua formali ratione promiſſionè Deo factam obediendi homini, quòd abſque vlla promiſſione, vel traditione ipſi homini facta ſtare optimè poteſt, ſicuti ſtat votum dandi elemoſynam.